

Лист опитування щодо діяльності національної творчої спілки України

1. Назва національної творчої спілки, адреса

Національна спілка журналістів України.

01001 м. Київ, вул. Хрещатик, 27-а

Тел.: +380 44 234 52 09

E-mail: spilka@nsju.org

2. ПІБ керівника, телефон, електронна адреса

Голова НСЖУ: Томіленко Сергій Антонович.

E-mail: stomilenko@gmail.com

3. Кількість членів національної творчої спілки

Національна спілка журналістів України об'єднує понад 19 тисяч журналістів та осіб, які займаються медіа діяльністю (штатні та позаштатні співробітники ЗМІ, фрілансери, блогери, активісти, ветерани журналістики). НСЖУ є найбільшим журналістським об'єднанням України.

4. Імена найвідоміших сучасних митців-членів

БУКЕТ Євген Васильович, ЖЕЖЕРА Віталій Миколайович, ІВШИНА Лариса Олексіївна, КОМАРОВ Дмитро Костянтинівич, МАЛКОВИЧ Іван Антонович, ПОРТНИКОВ Віталій Едуардович, СОРОКА Михайло Михайлович, ХРІСНКО Микола Іванович, ЦИМБАЛЮК Роман Володимирович, ЧОРНОГУЗ Олег Федорович, ШВЕЦЬ Олександр Юхимович, ЩЕРБАЧОВ Валентин Васильович, ЯРМОЛЮК Руслан Федорович, ІВАНОВ Валерій Феліксович, ХАРЧЕНКО Олександр Олександрович, ПОПОВА Тетяна Валеріївна, НАЛИВАЙКО Олег Ігорович, СЕМЕНА Микола Михайлович.

5. Кількість регіональних відділень, в яких саме областях України

Національна спілка журналістів України має 24 регіональні організації в усіх областях України.

6. Основні завдання національної творчої спілки відповідно до статуту

Відповідно до Статуту Національної спілки журналістів:

Мета діяльності НСЖУ:

- сприяння розвитку журналістики в Україні;
- розробка пропозицій до державних програм, законодавчих актів, спрямованих на розвиток і удосконалення інформаційного простору України, сприяння втіленню їх у життя;
- захист професійних, соціальних та економічних інтересів журналістів – членів НСЖУ.

Основні напрями діяльності НСЖУ:

- творча діяльність в інформаційній сфері, у галузі культури та мистецтва;
- обстоювання права журналістів на одержання і поширення об'єктивної інформації;
- створення умов для творчої праці, підвищення професійного, наукового та загальнокультурного рівня членів НСЖУ;
- пошук талантів серед молоді та сприяння їх творчому розвитку;
- організація творчих конкурсів, виставок, авторських вечорів, фестивалів, прем'єр членів НСЖУ;
- видання газет, журналів, книг та іншої друкованої продукції, створення кіно- та відеофільмів, аудіовізуальної продукції з метою популяризації досягнень української та світової культури і мистецтва, творчого доробку членів НСЖУ;
- турбота про правовий, соціальний та професійний захист членів НСЖУ;
- постійна співпраця з педагогічними та науково-педагогічними колективами навчальних закладів; • сприяння обміну культурними цінностями, співробітництво між журналістами різних країн, національними і міжнародними організаціями працівників інформаційної сфери;
- сприяння зміцненню солідарності представників засобів масової інформації.

Повна версія Статуту доступна для перегляду на офіційному сайті НСЖУ за цим посиланням: <http://nsju.org/spilka/dokumenty/>

7. Джерела фінансування діяльності спілки за 2017–2020 роки, вказати розмір одержаних коштів за роками та видами фінансування (державна фінансова підтримка, кошти від оренди майна, гранти, членські, благодійні внески тощо)

Головні джерела фінансування діяльності НСЖУ – власні кошти (кошти від оренди майна – окремі приміщення будівлі центрального офісу НСЖУ в Києві) та залучені грантові кошти для реалізації проектів.

Державна фінансова підтримка здійснюється прямим фінансуванням діяльності 24 регіональних осередків – середньомісячна сума бюджетного фінансування одного обласного осередку зросла із 41,7 тис.грн у 2017 році до 62,5 тисяч грн. у 2020 році. Відповідно, за 2017 рік – 1млн.грн, 2018 – 1,2млн, 2019 – 1,25млн, 2020 – 1,5.

Членські внески адмініструються обласними осередками, сума річного членського внеску коливається від 50грн до 200грн. Переважно витрачається на роботу з ветеранами.

Власні кошти від оренди приміщення – 2017р. – 4 млн.399тис.грн; 2018р. – 4млн.585тис.; 2019р. – 4млн.764тис.; 2020р. – 3млн.900тис.

Залучені кошти(гранти) для реалізації проектів:2017р. – 218тис.грн, 2018р. – 445тис.грн.; 2019р. – 344тис.грн.; 2020р. – 1млн.200тис.

8. Інформація про нерухоме майно

Національна спілка журналістів України має власне приміщення за адресою м. Київ, вул. Хрещатик, 27-а. У ньому розташовано центральний офіс Спілки. Більшість регіональних організацій мають право на користування приміщеннями, в окремих організацій – є власні приміщення.

9. Заходи, що проводилися національною творчою спілкою протягом 2017–2020 років (культурно-мистецькі події, конференції, засідання за круглим столом тощо), вкажіть кількість та опишіть найбільш вагомі

Протягом 2017–2020 років НСЖУ та її регіональні організації провели понад 500 різноманітних заходів та проектів. Серед них такі:

➤ «Індекс фізичної безпеки журналістів». НСЖУ спільно з партнерами здійснює моніторинг випадків перешкоджання журналістській діяльності із застосуванням фізичної сили. Метою проекту є контроль актуального стану розслідувань справ, що стосуються актів агресії проти журналістів та перешкоджання журналістській діяльності і сприяння розвитку вільної, якісної журналістики в Україні. З 2017 року по нині.

➤ Заяви й акції на підтримку журналістів, що зазнали гонінь на окупованих територіях і в Росії. НСЖУ виступала із заявами на підтримку переслідуваних російською владою кримських журналістів, блогерів, громадських активістів (Микола Семена, Ільмі Умеров, Сервер Мустафасев, Наріман Мемедемінов та ін.), а також повідомила про готовність прийняти до своїх лав громадянських журналістів з окупованого Криму. Національна спілка журналістів України неодноразово зверталася до авторитетних міжнародних організацій (ОБСЕ, ООН, РЄ, МФЖ, ЄФЖ та ін.) з проханням вплинути на владу Російської Федерації і де-факто «владу» в Донецьку для звільнення незаконно заарештованих українців, в тому числі Станіслава Асєєва, Олега Сенцова та Романа Суценка. З 2017 року по нині.

➤ Розробка та забезпечення підписання «Декларації на захист свободи слова». «Декларація на захист свободи слова» передбачає, що претенденти на найвищу посаду в державі беруть на себе добровільні зобов'язання поважати свободу слова й самовираження, не чинити тиск на журналістів та ЗМІ, не використовувати силові органи для переслідування журналістів, проводити публічні звіти про розслідування правопорушень проти працівників ЗМІ тощо. За час передвиборчих кампаній її підписали більшість кандидатів в Президенти України, включаючи майбутнього лідера перегонів Володимира Зеленського, та керівники основних політичних партій. 2018-2019 рр.

➤ Допомога у працевлаштуванні творчих працівників філій Суспільного, яким оголосили про скорочення. В рамках цього проекту було створено спільну

робочу групу, що складалася із представників НСТУ та НСЖУ. Цей механізм співпраці та спільних консультацій перебував на особистому контролі керівників суспільного мовника Зураба Аласанії та Спілки журналістів Сергія Томіленка. Завдяки цьому проекту частина працівників, яких скоротили з Суспільного, отримали можливість продовжувати свій трудовий шлях у медійній сфері. Особливо відчули результати плідної співпраці НСТУ і НСЖУ телевізійники із регіонів. 2017-2018 рр.

➤ Щорічні громадські слухання з питань захисту прав журналістів, боротьби з системною безкарністю та фізичною агресією щодо працівників ЗМІ, приурочені до Міжнародного дня ООН за припинення безкарності за злочини проти журналістів, який відзначається 2 листопада. З 2017 року по нині.

➤ Проведення парламентських слухань на тему: «Безпека діяльності журналістів в Україні: стан, проблеми і шляхи їх вирішення». НСЖУ вдалося привернути увагу влади на кричущий стан безпеки діяльності журналістів України та домогтися проведення спеціальних парламентських слухань. 6 листопада 2019 року.

➤ Щорічні творчі конкурси НСЖУ з нагоди Дня журналіста (до 10 конкурсних номінацій).

➤ Міжнародний конкурс шкільних медіа – за підтримки Держкомтелерадіо України. Конкурс проводиться у місті Миколаїв щорічно з 1997 року.

➤ Загальнонаціональний конкурс «Українська мова – мова єднання». Конкурс проводиться у місті Одеса щорічно з 1999 року.

➤ Всеукраїнський конкурс учнівських творчих робіт «Я – журналіст!». Конкурс проводиться щорічно з 2009 року.

➤ Презентація звіту експертів НСЖУ щодо виявлених порушень прав журналістів на окупованих територіях Криму й частини Донбасу. 31 жовтня 2017 р.

➤ Круглий стіл про захист прав журналістів, журналістську етику та правові аспекти журналістської діяльності за участі Генерального секретаря Європейської Федерації Журналістів Рікардо Гутьєрреса. 29 листопада 2017 р.

➤ Спеціальна зустріч в прес-центрі НСЖУ з представником ОБСЄ з питань свободи ЗМІ Арлемом Дезіром з питань безпеки журналістів, кризи свободи слова на окупованих територіях та долю полонених і ув'язнених журналістів. 20 березня 2018 р.

➤ Круглий стіл на тему: «Історія розвитку ЗМІ Криму і сучасний стан свободи слова в окупованому Криму». Презентовано Звіт про ситуацію зі свободою слова і порушення прав українських журналістів на непідконтрольних українській владі територіях Донбасу і в окупованому Криму. 10 квітня 2018.

➤ Медіа-фестиваль «Буковель Натхнення» (організатор – Український журналістський фонд, співорганізатор 4-денної навчальної програми – НСЖУ). В ході заходу понад 150 журналістів з усієї країни отримали змогу пройти тренінги, майстер-класи, лекції, психологічний практикум щодо профілактики професійного вигорання. Була організована літературна вітальня. Колеги з усіх

куточків країни обмінювалися досвідом, кращими практиками та редакційними напрацюваннями. Вересень 2018 року, Вересень 2019 року.

➤ Всеукраїнські наради редакторів газет з питань захисту ЗМІ. 12 лютого та 21 листопада 2019.

➤ Презентація фотовиставки «Журналісти на Євромайдані. П'ять років по тому». Проект розповідає про роботу працівників ЗМІ в часи Майдану та складається з 45 робіт, на яких зафіксовано будні роботи журналістів українських і міжнародних медіа на столичному Майдані. 22 лютого 2019.

➤ Публічна лекція головного редактора DND News Agency (Пакистан) Ікрара Харуна. Захід був присвячений фізичній безпеці журналістів під час висвітлення резонансних подій. Ікрар Харун, як журналіст із 30-річним досвідом роботи та експерт у питаннях збройних конфліктів у різних країнах, розповідав про особливості діяльності журналістів в зонах конфлікту. 6 серпня 2019.

➤ Багатоетапна добродійна акція журналістів «Книжки захисникам України» (у партнерстві з ВБФ «Журналістська ініціатива»). Подаровано сотні книжок художньої літератури бібліотеці Державного медико-соціального центру ветеранів війни в Київській області. Культурний проєкт відзначено дипломом Національного конкурсу «Благодійна Україна-2019» – у номінації «Благодійність медіа».

➤ Розробка Програми антикризової підтримки українських онлайн та друкованих ЗМІ. У співпраці із майже 100 редакціями було напрацьовано спеціальну Програму, яка передбачає податкові, економічні та організаційні заходи. Напрацьовану Програму антикризової підтримки друкованих і онлайн ЗМІ НСЖУ спрямувала до Президента, Кабінету Міністрів та керівників фракцій парламенту і профільних парламентських комітетів. Березень – квітень 2020 року.

➤ Освітня ініціатива «Прозорість та технічна грамотність в енергетичній журналістиці». Метою ініціативи є забезпечення прозорості та технічної грамотності у висвітленні в медіа тем, пов'язаних з енергетичними реформами, та сприяння посиленню енергетичної безпеки України шляхом ефективної комунікації. В рамках освітньої ініціативи проводяться вебінари та онлайн прес-конференції за участі ТОП-спікерів, що особливо актуально для журналістів з регіонів. Травень 2020 року по нині.

➤ Цикл вебінарів «Організація роботи місцевих медіа в умовах пандемії коронавірусу COVID-19». Навчальний цикл складався з 10 вебінарів, а загальна кількість учасників, які взяли участь принаймні в одному вебінарі, склала понад 150 осіб. Понад 40 журналістів та редакторів місцевих ЗМІ з усієї України прослухали повний курс навчання. Травень – липень 2020 року.

➤ Цикл вебінарів з питань трудового законодавства для журналістів. Учасники вебінарів мали змогу отримати консультації від фахових юристів компанії IBC LEGAL SERVICES із різних аспектів трудового законодавства, у тому числі – з особливостей його застосування під час пандемії COVID-19. Липень – вересень 2020 року.

➤ Запуск спеціалізованої гарячої лінії НСЖУ з питань трудового законодавства. Було домовлено про співпрацю з компанією IBC LEGAL SERVICES, юристи якої надають консультації, готують відповіді кожному, хто звернувся на «гарячу лінію». Липень 2020 року по нині.

➤ Гаряча лінія НСЖУ для журналістів у день місцевих виборів. До НСЖУ міг звернутися будь-який журналіст чи ЗМІ, що зазнали перешкоджання професійній діяльності, стали жертвами нападів, блокування приміщення тощо. Жовтень 2020 року.

➤ Творчий конкурс НСЖУ «Журналісти проти епідемії». 2020 рік.

10. Коротка історична довідка про національну творчу спілку

НСЖУ, згідно з її Статутом, є національною всеукраїнською творчою спілкою, що об'єднує журналістів та інших працівників ЗМІ, які професійно займаються журналістською, публіцистичною діяльністю. Спілка є суб'єктом творчої діяльності, незалежною громадською неприбутковою позапартійною організацією. Її мета – сприяти розвитку журналістики в Україні та захищати соціальні, економічні, творчі інтереси журналістів.

Попередник СЖУ–НСЖУ – оргбюро Спілки журналістів (1957–1959). У квітні 1959-го відбувся Перший (установчий) з'їзд журналістів і того самого року вищий виконавчий орган республіки видав постанову про створення СЖУ.

Найвищий керівний орган Спілки – з'їзд, скликається раз на п'ять років. З'їзд обирає голову, правління та ревізійну комісію, затверджує Кодекс професійної етики українського журналіста. Виконавчим органом є секретаріат, склад якого обирає правління. Від 1959 року Спілку очолювали відомі журналісти й редактори, серед них Іван Педанюк, Володимир Сіробаба, Микола Шибик, Іван Сподаренко, Євген Вербило, Ігор Лубченко, Олег Наливайко. З 2017 року голова НСЖУ – Сергій Томіленко (у травні 2019-го обраний також членом виконкому Європейської федерації журналістів).

Постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.1999 Спілці надано статус національної.

НСЖУ налічує понад 19 000 членів і має регіональні організації в усіх областях України. Спілка є співзасновником друкованого видання «Журналіст України», що виходить з 1975 року (з 2019-го – як альманах).

НСЖУ співпрацює з міжнародними організаціями й установами ООН, ЄС, Ради Європи, з Міжнародна Федерації Журналістів, Європейська Федерація Журналістів, РБК (Репортери без кордонів), американським Комітетом захисту журналістів розвиває міжнародні зв'язки з асоціаціями працівників преси інших країн, укладає угоди щодо співробітництва у сфері професійної діяльності, журналістських обмінів (Польща, Китай, Литва, Німеччина, Італія та ін.).

Співпрацює з українськими державними структурами й інституціями (Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Комітет Верховної Ради з питань свободи слова, Комітет Верховної Ради з гуманітарної та інформаційної

політики, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини), вищими навчальними закладами, що готують журналістські кадри, громадськими об'єднаннями й благодійними фондами (Комісія з журналістської етики, Академія української преси, ГО «Платформа прав людини», ГО «Інформаційна безпека», Інститут розвитку регіональної преси, БФ «Ветеран преси», ВБФ «Журналістська ініціатива» та ін.).

НСЖУ проводить конференції, круглі столи, громадські слухання, бере участь у підготовці змін до законодавства в інформаційній сфері, надає юридичну підтримку журналістам з питань професійної діяльності, є засновником премій і творчих конкурсів, співорганізатором форумів, фестивалів, акцій тощо.

Від 1994 року Указом Президента України встановлено професійне свято працівників ЗМІ України – День журналіста (святкують 6 червня – у день прийняття СЖУ до Міжнародної федерації журналістів). Указом Президента України від 11.11.1994 встановлено також професійне свято – День працівників радіо, телебачення та зв'язку, яке відзначають щороку 16 листопада.

11. Проблеми, з якими стикається національна творча спілка під час своєї діяльності, що необхідно врегулювати на законодавчому рівні

- Захист професійних, соціальних та економічних інтересів журналістів;
- Захист прав журналістів;
- Покращення рівня фізичної безпеки журналістів на території України;
- Розробка та впровадження програм державної допомоги, особливо, місцевих ЗМІ;
- Розробка законодавчих актів в інформаційній сфері направлених на сприяння роботі журналістів, а не обмеження та контроль їх діяльності;
- Сприяння зміцненню солідарності представників засобів масової інформації;
- Розвиток співробітництва між журналістами різних країн, національними і міжнародними організаціями працівників інформаційної сфери.